

UBRIS | We know
books
David Blixt
Original title *A cosa servono le ragazze* (WHAT GIRLS ARE GOOD FOR)

Copyright © 2018 David Blixt

First published in Italy in 2018 by La Corte Editoria e Comunicazione.

This edition published in agreement with Piergiorgio Nicolazzini Literary Agency (PNLA).

All rights reserved.

© 2022 by Editura Lebăda Neagră

Această carte este protejată de legile copyrightului. Reproducerea, multiplicarea, punerea la dispoziția publică, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea deținătorului copyrightului constituie încălcări legislative cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

Credit foto copertă: © iStock.com/Geerati

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră
Iași, Str. Plopilor fără Soț, nr. 45, 700273

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BLIXT, DAVID

Pentru ce sunt bune fetele : incredibila poveste a lui Nellie Bly / David Blixt ;
trad. din lb. engleză de Smaranda Enache. - Iași: Lebăda neagră, 2022

ISBN 978-606-9623-25-1

I. Enache, Smaranda (trad.)

821.111

DAVID BLIXT

**PENTRU CE SUNT
BUNE FETELE**

Incredibila poveste a lui Nellie Bly

roman

Traducere din limba engleză
de Smaranda Enache

Lebăda Neagră

Iași, 2022

Cuprins

Mențiuni din partea autorului	7
I. Orfana Singuratică.....	11
<i>Cine E Fata Asta Nebună?</i>	13
Capitolul 1. Observatorul Guraliv	15
Capitolul 2. De jur împrejur	32
Capitolul 3. Expediată	47
Capitolul 4. Observator	56
<i>Puzzle-ul Feminin</i>	65
Capitolul 5. Razy	70
Căsniciile Absurde	84
Capitolul 6. Ce înseamnă un nume?	89
Capitolul 7. Nefericiți împreună	99
Capitolul 8. La agățat	107
Capitolul 9. Capcana feminină	121
II. Domnișoara Dă-Din-Coate	129
<i>Amintiri În Ceață</i>	131
Capitolul 10. Muncitoarea din fabrică	133
Capitolul 11. Vorbe înțepătoare	145
Capitolul 12. Ia-o mai moale	157
Capitolul 13. Fata cu florile	169

Capitolul 14. Informează și vinde	183
Capitolul 15. Incapacitatea de a prospera	192
Capitolul 16. Fugind către departe	206
III. Ajunge un nasture	219
<i>Amintirile Încă Îi Lipsesc</i>	221
Capitolul 17. Adios	223
Capitolul 18. Interes vădit	236
Capitolul 19. Bine ați venit în Mexic	251
Capitolul 20. Los Serenos	261
Capitolul 21. Zi de odihnă	275
Capitolul 22. Ca un taur	290
Capitolul 23. Pierduți în Mexic	299
Capitolul 24. Necurat	310
Capitolul 25. Prințesa și ursul	325
Capitolul 26. Ochi periculoși	334
Capitolul 27. Denunțată	347
IV. Zeii din Gotham	365
<i>Nu Își Amintește Numele Sau Trecutul</i>	367
Capitolul 28. Întorși acasă	369
Capitolul 29. Puștoaică obraznică	382
Capitolul 30. Newyorkeză	395
Capitolul 31. Interviuri	406
Capitolul 32. Disperare și inovație	418
Capitolul 33. Șoapte nebunești	434
Capitolul 34. Locatara lunatică	446
Capitolul 35. Înaintea judecătorului	461
Capitolul 36. Bellevue	479
Capitolul 37. Nu-i minciună	490

V. La Balamuc	503
<i>Nelly Marina Sau Brown</i>	505
Capitolul 38. Salonul Șase	506
Capitolul 39. Frecăm, frecăm, frecăm	518
Capitolul 40. Un caz foarte ciudat	531
Capitolul 41. Lunatică	543
Capitolul 42. Intenții rele	562
Capitolul 43. Decizii înțelepte	581
Capitolul 44. Transfer	593
Capitolul 45. Fără cale de ieșire	610
Capitolul 46. Povestea	624
Capitolul 47. Nellie Bly	641
Nota autorului	661

Cine E Fata Asta Nebună? E Frumoasă, Bine Îmbrăcată Și Vorbește Spaniolă

***A Intrat În Adăpostul Doamnei Stenard Pentru
Femei Și A Cerut Un Pistol Cu Care Să Se Apere.
Oare Se Numește Marina?***

O fată de 19 ani, modestă, plăcută la înfățișare și bine îmbrăcată, care s-a prezentat drept Nellie Brown, a fost internată într-o instituție psihiatrică pentru a i se examina sănătatea mintală, în conformitate cu decizia luată ieri de judecătorul Duffy în Essex Market. Circumstanțele care o înconjoară indică faptul că e posibil ca ea să fie eroina unei povești interesante. A fost dată în judecată de către doamna Irene Stenard, administratorul Adăpostului Temporar pentru Femei de pe Second Avenue 84, care

a relatat că Nellie ar fi intrat neînsoțită în clădire, vineri pe la prânz, spunând că își căuta valizele. Purta o rochie gri de flanelă, tivită cu maro, mănuși maro din mătase, o pălărie în stil marinăresc din pai negru, tivită și ea cu maro, și un voal subțire, gri. Nu a răspuns satisfăcător la niciuna dintre întrebările amănunțite care i s-au pus. În timpul nopții a înspăimântat preotul, insistând că ar avea nevoie de un pistol cu care să se apere. A spus că ar fi avut niște bani într-un portofel¹, dar că i-l furase cineva. Vorbea cu

¹ Termenul original din engleză, *pocketbook*, avea, la vremea aceea, sensul de portofel sau geantă de dimensiuni mici, nu de carnet sau agendă (n.tr.).

glas scăzut și blând și se comporta elegant. Rochia i se potrivea perfect. Mânele erau croite după ultima modă.

Nellie nu a oferit o explicație pentru comportamentul ei nici în sala de judecată, nefiind intimidată nici măcar de verdictul de alienare mintală. A fost tăcută și a mers cu Stenard fără să protesteze. Singurul răspuns pe care l-a oferit multelor întrebări puse de administratorul adăpostului și de judecătorul Duffy a fost acesta:

„Eu nu am tată. E mort. Nu știu de unde am venit. Sunt în drum spre New York. Pălăria nu-i a mea. Am uitat cum să vorbesc spaniolă. Vai, ce multe

întrebări îmi pun, de ce trebuie să-mi pună atâtea întrebări? Vreau să plece oamenii ăștia. Bărbatul ăla e reporter, nu vreau să am nimic de-a face cu reporterii. Am venit pe calea ferată. Mereu fac așa. Nu înțeleg de ce e nevoie să facem din treburile mele personale ceva public. Am venit să încerc să-mi găsesc de lucru. Dar nu știu cum.”

Fata avea în buzunar 33 de cenți înfășurați într-un șervețel alb de hârtie și un carnetel negru în care notase niște idei incoerente.

The New York Sun
Duminică, 25 septembrie
1887

Capitolul 1

Observatorul Guralio

Pittsburgh, PA

Miercuri, 14 ianuarie 1885

— Iar a început!

— Ce? întrebă mama, în timp ce prăjea un ou pe plită, cu spatele la mine.

Am scuturat ziarul ca și cum mă rănise mortal.

— Iar a început!

Sarah intră în bucătărie, cu nepotul meu în brațe.

— Ce se întâmplă?

— Ce se-ntâmplă? am răspuns. Înnebunesc, asta se întâmplă. Sarah s-a strâmbat.

— De ce tocmai acum, Pink¹?

Am azvârlit pe masă ziarul cu pricina.

— Coloana asta din *Depeșă*! Vai, mă scoate din minți!

Aruncând un oftat în direcția mea, cumnată-mea se așeză și începu să-și bătăie copilul pe genunchi, spunându-i:

— Zău, Grant, de ce se obosește mătușica Pink să citească dacă nu face decât s-o agite?

Nu-mi plăcea când îmi spunea Pink. Nu suportam asta de la nimeni. Dar întrucât Charlie încă folosea porecla aia copilăroasă, neveste-sii i se părea că are și ea dreptul.

¹ Roz (n.tr.).

M-am ridicat să ajut la servirea micului-dejun și-am simțit tentația de a-i răspunde: „Mai bine să citești și să fii agitat, decât să nu citești și să fii ridicol.” Dar cu mama lângă plită, iar Albert și Charlie în casă, și Harry, și chiriașii, nu era acum momentul să-mi ascut limba.

Împingând un ou pe-o farfurie, am încercat s-o alătur pe Sarah cauzei mele.

— Observatorul Tăcut iar bate câmpii!

Vorbind iarăși cu copilul, Sarah zise:

— Cred că mătușica Pink e îndrăgostită de Observatorul Tăcut.

M-am întors așa de repede că era să iau și oul următor după mine.

— Ce?!

Sarah șopti în urechiușa lui Grant:

— Nicio femeie nu vorbește atât de mult despre un bărbat decât dacă e îndrăgostită!

M-am înroșit pe loc. Ce tupeu! Da, îmi plăcea să citesc articolele Observatorului Tăcut în *Depeșa din Pittsburg*. Erau bine scrise, amuzante și cordiale într-un mod inofensiv, și mi-l imaginasem pe autor ca fiind un domn bătrân și cumsecade, cu ochelari, șapcă de tricot și o pipă ieșindu-i din colțul gurii.

Totul se schimbase în săptămâna dinainte, când abordase subiectul popular al zilei: femeia la locul de muncă. Într-un articol cu titlul exasperant *Pentru Ce Sunt Bune Fetele*, O.T. adoptase replica standard, pronunțându-se vehement împotriva „femelelor nesatisfăcute și fără astâmpăr, care își depășesc atribuțiile și umblă aiurea, făcând viețile oamenilor un calvar în căutarea slujbelor care consideră că li se cuvin...”, afirmând că „se feresc de țăntari și înghit într-una cămile.” Își rezumase disertația revoltătoare cu noțiunea că orice astfel de femeie „ar trebui să-și transforme casa într-un mic paradis, cu ea însăși în rol de înger.” Cu soțul ei precum Dumnezeu Atotputernicul, fără doar și poate!

Observatorul Tăcut își încheiase articolul cu o frază care îl

condamnase definitiv în ochii mei: „Lumea și atribuțiile ei sunt definite de un singur cuvânt – casă.”

Instantaneu, O.T. se transformase, în imaginația mea, într-o namilă agresivă, cu mustață, o pălărie rotundă cu boruri întoarse și un trabuc în dinți. Un bărbat – după definiția altor bărbați – dominant și distructiv¹, un inamic monolitic al modernității și al fetelor de pretutindeni.

Ideea că revolta mea ascundea vreun fel de admirație naivă era exact genul de absurditate împotriva căreia mă pornisem. Furia îmi fusese declanșată exclusiv de cuvintele lui, de ideile respingătoare – și respingător de comune! – pe care le exprima. *Chiar îmi trebuie un motiv ascuns? Poate vreodată o fată să simtă ce simte fără să i se spună că greșește?*

Cu sau fără mama, eram pe cale s-o fac bucăți pe Sarah când a intrat Harry tot numai un zâmbet. La cincisprezece ani, fratele meu cel mai mic era mai agreabil decât noi toți la un loc. Se strecură la locul lui, mulțumindu-mi că-i servisem micul-dejun, mamei că-l pregătise și nepotului nostru pentru că-l „împărțise”.

După Harry intră Charlie, pupându-și soția pe obraz și mângâindu-și băiatul pe cap. I-am trântit farfuria în față fratelui meu mijlociu, iar el s-a strâmbat.

— Ce muscă a intrat azi sub căciula lui Pink?

Sarah recunoștea o armă bună atunci când îi pica în mână.

— E-ndrăgostită.

Am ridicat ziarul.

— Ascultă aici! Uite un bărbat care-și spune „Tatăl Îngrijorat”, care vrea un sfat în legătură cu fetele lui. „Am cinci bucăți și nicio idee cum să scap de ele sau cum mi-ar putea fi de folos.”

— Mărită-le, zise Charlie, atacându-și micul-dejun.

¹ În engleză, *masher*, cuvânt cu sens dublu care descria, la acel moment istoric, atât o persoană violentă, cât și un bărbat a cărui prezență era nedorită de femeile pe care le aborda (n.tr.).

— Nu toate fetele visează să se mărite, Charlie.
Vocea mea era încărcată de dispreț.
Charlie ridică din umeri.

— Nu toți bărbații visează să fie funcționari publici. Dar iată-mă!

Așa era fratele meu mijlociu: încăpățânat și sincer, vorbind fără ocolișuri, rareori drăguț, dar niciodată crud.

Neștiind cum să-i răspund, am citit restul scrisorii Tatălui Îngrijorat cu voce tare:

Cea mai mare are 26 de ani. Piectează puțin – adică tablouri și oale. Următoarea tocmai a trecut de 23. Pe asta o interesează muzica și trebuie să spun că nu cântă rău nici din glas, nici la pian. Pe urmă o am pe Anna, care tocmai face 21. E religioasă din fire și își petrece majoritatea timpului mergând la tot felul de întruniri și strângând bani pentru săraci și necredincioși. Următoarea e de pomină. Zice că are „18 ani și să faci bine să nu uiți.” Nu spală rufe mai rău decât altele și sunt convins că poate să ncropească ceva de mâncare la fel de repede ca orice altă fată. Când trece prin casă cu pământul și cârpa, zici c-a trecut uraganul sau c-a avut loc o

explozie de gaze naturale. Dar când se termină războiul, le găsești pe toate fix unde trebuie.

Ultima nu face mai nimic. Când era mică, a avut crize și nu i-a mers cum trebuie. Unii doctori au zis că avea viermi, alții au zis că-i o nevroză. Toată ziua citește, bea apă caldă, croiește plăpumi din petice și bodogănește.

Acu' ce să mă fac cu ele? Cu Nervie mă descurc. Ea e muncitoarea, da' restul mă țin treaz noaptea la cât le port de grijă. Mama zice să le mărit și-aș face-o cât ai clipi dac-aș avea vreo speranță, dar nu prea umblă bărbații după ele.

Orice sfat îmi dai, am să-l urmez.

— Săracele de ele, zise Sarah săltându-l pe Grant pe genunchi, în timp ce el încerca s-o apuce de față.

Charlie n-a zis nimic, doar și-a înfulecat oul și și-a băut ceaiul.

— Sunt sigur că sunt foarte frumoase, zise Harry mâncând deasupra farfuriei ca să nu-și murdărească hainele de școală.

— Dacă nici tatăl lor nu s-a lăudat cu ele, atunci nu, interveni o voce neplăcută din camera alăturată.

Era Albert care trăgea cu urechea.

Am simțit un nod în stomac și pumnii încheștându-mi-se. De-abia așteptam ca fratele meu cel mai mare să se-nsoare și să se mute. Nu era ca Charlie și n-ar fi continuat să trăiască aici după nuntă. Sau cel puțin așa speram.

Ca întotdeauna, mama intră direct în miezul lucrurilor.

— Și cum răspunde Observatorul Tăcut?

— N-o încuraja, mamă! strigă Albert cu un aer fals de disperare.

Prea târziu. Deja căutam cu ochii pasajul incendiar.

— Întâi spune că dacă Tatăl Îngrijorat vrea sfaturi, trebuie să-i scrie lui Bessie Bramble. Odată ce s-a scutit de obligația de a oferi un răspuns de bun-simț, începe să abereze.

Și-am citit:

Unii oameni au întotdeauna necazuri. Unor femei li se înăcrește tot timpul pâinea, altele cu siguranță vor avea dureri de cap fix în noaptea spectacolului lor favorit și altele nu aud niciodată bârfele cele mai recente până nu s-au răsuflat. Toate astea le fac destul de afurisite, dar când descoperă și că

există femei care află toate zvonurile când sunt proaspete, care arată întotdeauna perfect când au bilete la operă și care au devenit faimoase pentru pâinea coaptă cu aceeași făină și aceeași drojdie pe care le folosesc și ele, e ca și cum le-ar turna cineva sare pe rană.

— Unii oameni chiar au tot norocul, a zis Charlie. N-are rost să faci o dramă din asta.

— Sigur că nu, am spus.

— Atunci care-i problema?

Am scuturat ziarul.

— Astea sunt problemele cu care crede el că ne confruntăm noi? Asta crede el că ne ține treze noaptea?

— Eu una mereu îmi fac griji ce-am să port când mă duc la operă, remarcă mama, făcând pe toată lumea să râdă.

Dacă învățase un lucru în viață, era cum să dezamorseze un conflict.

Doar că eu nu m-am prins și-am insistat:

— Uite partea cea mai bună:

În China și alte țări vechi¹, prefera să moară decât să îșiucid ficele la naștere sau le vând, pentru că nu au ce face cu ele. Cine știe, poate și noi vom fi nevoiți să procedăm la fel – să zicem, în câteva mii de ani? Fetele spun mereu că ar

prefera să moară decât să rămână nemăritate, iar bărbații tineri susțin că nu-și pot permite să se însoare până nu se îmbogățesc, fiindcă o nevastă e asemenea unui un obiect de lux.

Am trântit ziarul de masă.

— Obiecte de lux! Bărbații sunt obiectele de lux pe care noi, femeile, nu ni le putem permite!

Izbucnirea mea produse reacții complet previzibile. Săracul Harry își înfipse privirea în farfurie ca și cum ar fi sperat să găsească, în mod miraculos, o friptură pe sub ouă, dacă ar căuta suficient. Sarah se uita spre tavan, sorbind din când în când din ceai – ea nu mânca dimineața, ca să-și recapete silueta dinainte de sarcină. Mama înțepenise, retrăgându-se în sine.

¹ America își câștigase independența cu puțin peste un secol înaintea evenimentelor din acest roman. Comparativ, o țară precum China, a cărei istorii cuprinde trei milenii, ar fi fost o „țară veche” (n.tr.).

Molfăind, Charlie zise:

— Fii rezonabilă, Pink. Cum ar trăi femeile fără un bărbat care să aibă grijă de ele?

M-am zburlit toată.

— Zău, Charlie Cochrane? Ia spune, cum ai trăi tu fără o femeie care să aibă grijă de tine? Noi suntem trei și-ți coasem nasturii, îți gătim mâncarea, îți curățăm cizmele, îți creștem copilul. Mama plătește chiria, în timp ce tu îți economisești banii. Ea cumpără mâncarea, la fel și hainele pe care le porți. Așa că spune, cine are grijă de cine? Îi ești la fel de dator mamei tale cum îi este Grant mamei lui!

Charlie izbi cu palma în masă și se ridică, tropăind până la ușă.

— Trebuie să merg la muncă.

Speriat de zgomotul brusc, lui Grant începu să-i tremure buza de jos. Cu o voce plină de reproș, Sarah strigă:

— Elizabeth!

Măcar nu îmi mai spunea Pink.

Am simțit același junghi ca de fiecare dată când încercam să spun ceva și nu ieșea cum trebuie. Nu am vrut decât să-l fac pe Charlie să înțeleagă că felul în care el vedea lumea era pe dos. În loc de asta, îl făcusem de rușine și-i pusesem bărbăția sub semnul întrebării. Dar așa mergeau lucrurile cu mine: întotdeauna aveam o replică. Primul lucru care-mi ieșea din gură era întotdeauna tăios. Îmi spuneau că sunt neelegantă. „Ești prea iute pentru binele tău”, ziceau.

Aruncându-mi o privire, mama întinse mâinile spre Grant.

— Dă-l încoace!

Pasându-i copilul, Sarah se grăbi să-și împace bărbatul. Fu nevoită să se strecoare pe lângă Albert, care rămăsese în pragul ușii.

— N-o băga în seamă pe Pink, Sarah, zise Albert pe un ton afectat. E doar frustrată fiindcă nu e bună de nimic și niciun bărbat nu s-ar însura cu ea.

— Nu-i adevărat! sări Harry să mă apere, ca de fiecare dată.

LIBRIS | We know

Mulți băieți o admiră!
Cu toate că apreciam intenția, vorbele lui mă făcură să strâng din dinți. Chiar era interesul bărbaților singura măsură a valorii mele?

— Totuși, nimeni n-o vrea de nevastă, așa-i?

Albert se strecură în scaunul lui Charlie ca să mănânce ce mai rămăsese în farfurie. I-am tras-o de sub nas și-am pus-o în fața lui Harry. Ca răspuns la privirea urâtă pe care mi-a aruncat-o, am zis:

— Harry încă mai crește. Tu ai să rămâi exact așa cum ești. Albert abordă din nou zâmbetul arogant.

— Nu te-ngrijora. Odată ce mă însor, mă ocup personal să-ți găsesc un soț.

Și cu asta, dispăru în spatele ziarului pe care îl abandonasem eu.

— Îi trebuie bărbat lui Lizzie? întrebă o voce ce se auzi de pe scările de la ușa din spate.

Tom Smiley dădu buzna în cameră o clipă mai târziu, lat în umeri și gălăgios.

— Tony e burlac și nici nu-i miroase gura.

În urma lui intră celălalt chiriaș al nostru, Tony Orr, un tânăr frumușel, îmbujorat, cu părul blond deschis.

— Secretul e să mesteci mentă.

Cu Grant încă în brațe, mama dădu să se ridice, dar Tom o alungă de lângă tigaie.

— Nu vă deranjați, doamnă Cochrane, sunt și eu în stare să prăjesc un ou.

— Să-l arzi, vrei să spui, se băgă Tony, bătând palma cu Harry. Și vezi că-s două ouă, tembelule.

— Ai grijă cum vorbești.

Mama mi-l întinse mie pe Grant și se strecură ușor între chiriașul nostru și plita ei. Cedând, Tom se așeză și-și turnă niște ceai.

Întorcându-l pe Grant cu fața la mine, l-am lăsat să-mi strângă degetele în pumnii lui micuți. Tony arătă cu degetul

spre umărul meu.

— Mă scuzi, Lizzie, ți-a lăsat bale pe umăr.

M-am uitat în jos, iar degetul lui arătător a țâșnit în sus și m-a atins pe bărbie.

— Te-am prins! zise și primi drept răsplată o privire ostilă din vastul meu arsenal.

— Așa, și plecați undeva astăzi? întrebă mama de lângă plită.

Valizele lor erau adunate la baza scării.

— Da, doamnă! răspunse Tony. Compania mai are puțin și termină trecerea la ecartament standard.

— În sfârșit! zise Tom.

— Da, circuitul închis Baltimore and Ohio¹ va fi gata în curând, trase Tony concluzia.

— Deci o să fiți în Washington în seara asta? întrebă mama oarecum cu răceală, servindu-i lui Tony un ou.

— Da, doamnă, zise Tom. Stăm cel puțin o săptămână.

Mama calcula deja chiria pierdută. Supărarea mea avea motive mult mai personale.

— Aș vrea să pot merge și eu.

— Unde să mergi? întrebă Tom, așezându-se să mănânce.

— Oriunde, am răspuns, săltându-l pe Grant pe genunchi. Washington, pentru început.

— Vezi că e Washington Pennsylvania, nu D.C., îmi atrase atenția Tony, sardonice.

Nu reuși să mă descurajeze.

— Aș vrea să pot lucra și eu pe calea ferată.

Amândoi râseră fără să-mi spună de ce. Nu era nevoie. Ce să caute o femeie într-un tren? Fu nevoie să mă abțin de la

¹ Termenul din engleză este *short line* și descrie o linie de cale ferată care acoperă o arie mică. În anumite orașe are scop turistic, însă poate servi și drept mecanism de conversie între două linii de cale ferată cu ecartament diferit, lucru comun în SUA, unde fiecare stat se supune altor norme (n.tr.).